

МЕРЕЖА ЦЕНТРІВ
ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТА КОНСУЛЬТАЦІЙ

Медіація: як вирішити спір без суду

Медіація є найбільш м'якою формою альтернативного вирішення суперечок. Під час процедури медіації сторони, що беруть участь у конфлікті, самостійно знаходять взаємовигідне рішення, спираючись на власний досвід та знання і вміння медіатора. Вирішення суперечки повністю залежить від волі тих, що сперечаються.

Медіація (від лат. *mediare* – бути посередником) – це одна з технологій урегулювання суперечок у позасудовому порядку, за участі третьої сторони – *медіатора*. Медіатор допомагає сторонам виробити певну угоду щодо суперечки, при цьому сторони повністю контролюють процес ухвалення рішення з урегулювання суперечки і загальні умови.

Історична довідка

Медіація існує так само давно, як і конфлікти. Називалося це по-різному: «посередництво», «клопотання», «пропозиція добрих послуг». Подібні методи вирішення суперечок **щодалі частіше використовуються у тих випадках, коли переговори заходили у безвихідь, а для досягнення успіху треба було змусити сторони, що сперечаються, зрозуміти і прийняти точки зору одна одної.**

Сфери застосування медіації:

- комерційні спори;
- сімейні та сусідські спори;
- вирішення земельних питань;
- між- і внутрішньокорпоративні спори;
- спори у банківській і страховій сферах;
- супровід проєктів, реалізація яких зачіпає багато сторін;
- конфлікти на роботі;
- спори, пов'язані з авторським правом та інтелектуальною власністю;
- медіація в освіті;
- міжкультурні конфлікти тощо.

Медіація для адвокатів і корпоративних юристів – це представлення або супровід сторони в процесі ведення процедури медіації.

Медіація для державних і муніципальних службовців, управлінських кадрів, менеджерів середньої та вищої ланки: формування навичок ефективного спілкування, розпізнавання тригерів конфлікту, запобігання його ескалації та профілактика СЕВ (синдрому емоційного вигорання). Перетворення конфліктної ситуації з проблеми в точку зростання організації та кожного співробітника.

Медіація для власників і засновників підприємств: збереження ресурсів фірми і бізнесу, побудова якісно нових стосунків, виведення бізнесу на новий рівень засобами примирення і узгодження позицій.

Медіація для працівників і начальників відділів: збереження конструктивних взаємин у колективі, забезпечення розвитку організації та власного особистого професійного розвитку завдяки співпраці й компромісу.

Медіація для керівників і викладачів навчальних закладів: розвиток особово-професійної компетентності з подолання конфліктів в освітній діяльності, розширення можливостей керівників зі зниження соціальної напруги й підвищення конкурентоспроможності навчальних закладів.

Медіація можлива у ситуаціях, коли:

- основними є не правові претензії, пов'язані з минулим, а майбутні інтереси сторін конфлікту і можливість збереження здорових взаємин у перспективі (після розлучення, у бізнесі тощо);
- йдеться про тривалі, вагомі стосунки (наприклад, якщо внаслідок розлучення можуть постраждати діти або ж конфлікт між діловими партнерами може позначитись на спільній справі);
- конфлікт має сильну емоційну складову, що призводить до псування особистих стосунків (наприклад, розбіжності між акціонерами);
- сторони вважають за краще зберегти повну конфіденційність, а судові процеси, як правило, є публічними;
- необхідно виробити загальне рішення, а правова суперечка охоплює (чи може охопити) лише частину проблеми.

Принципи медіації

Добровільність: *процедура медіації є добровільною. Ніхто не може змусити сторони скористатися медіацією, оскільки цей процес заснований на прагненні сторін досягти чесної та справедливої угоди.*

Конфіденційність: *ніхто не може бути допущений до інформації та письмових матеріалів, зібраних під час переговорів. Медіатор не повинен розголошувати подробиць перебігу і результатів процесу медіації, якщо сторони не дали відповідного дозволу або якщо цього не вимагає закон. Медіатор має право передавати конфіденційну інформацію, отриману від однієї сторони, іншій стороні лише з дозволу першої.*

Взаємоповага: *медіатор і сторони конфлікту повинні поважати права всіх учасників процесу.*

Розподіл відповідальності: *відповідальність за ухвалення рішення беруть на себе сторони конфлікту. Медіатор відповідає за процес медіації. Сторони мають рівні права у виборі медіатора.*

Переваги медіації

- Медіація допомагає заощадити час, гроші й емоційні сили учасників конфлікту.
- Обстановка, організація, регламент і зміст процесу визначаються в індивідуальному порядку.
- Медіація орієнтована не так на конфлікт (пошук винних у ситуації, що склалася) або на виграш, як на пошук конструктивного рішення.
- Приватні інтереси учасників конфлікту захищені, оскільки медіація є процесом конфіденційним.
- Завдяки медіації учасники суперечки можуть подивитися на конфлікт з точки зору перспективи, себто спроектувати подальший розвиток подій.
- У разі вирішення суперечки за допомогою медіації досягнуті домовленості, як правило, є довговічнішими й відповідають реальному стану речей, що не лише сприяє втіленню їх у життя, а й робить їх здійснення обопільно вигідним.

Медіація – процедура добровільна, тож для пошуку оптимального рішення часто досить власного бажання його знайти. Що довше триває конфлікт, то міцніше його сторони утверджуються на думці, що іншого варіанта рішення, крім уже запропонованого, не знайти.

Особливість медіації як технології переговорів полягає в тому, що участь у них беруть самі учасники конфлікту: люди, зацікавлені у вирішенні спору, самі шукають оптимальне рішення. **Основне завдання медіатора** – так побудувати діалог між сторонами конфлікту, налагодити комунікацію та заохотити учасників суперечки до пошуку рішення, щоб, подолавши внутрішній супротив, вони почали співпрацювати, могли почути одне одного й абстрагуватися від взаємних звинувачень. У такий спосіб кожна зі сторін буде зацікавлена в пошуку такого рішення, яке задовольнило б протилежну сторону.

ЗНАЙТЕ! Вирішення спорів шляхом медіації забезпечує пошук взаємовигідного рішення, яке втілюватимуть у життя самі сторони конфлікту.

З питань організації презентацій, навчальних тренінгів, майстер-класів з впровадження медіації звертайтеся до Пирятинської РГО «Жіночі ініціативи» за адресою: Центр Порозуміння в Громаді, вул. Леніна, 59 (2 поверх РБК), м. Пирятин, 37000, Україна або за e-mail: pyriatynpravo@gmail.com, голова організації Ірина Таран (irinapyriatyn@gmail.com)

ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ, ЩО ВПРОВАДЖУЮТЬ МЕДІАЦІЮ, ПРОГРАМИ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ та ВІДНОВНІ ПРАКТИКИ

(станом на червень 2014 року)

Регіон	Організація	Контактна особа	Телефон, e-mail
Київ	БО «Український центр порозуміння»	Роман Коваль	(044) 537 10 07 (044) 254 47 94 uccg@uccg.org.ua
Біла Церква, Київська обл.	Регіональний осередок Всеукраїнської фундації «Захист прав дітей» у Київській обл.	Інна Луценко	(095) 80-600-68 Inna_lko@ukr.net
Вінниця	ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»	Наталія Величко	(063) 628 77 85 v.nataliia@gmail.com
Дрогобицький, Стрийський р-ни, Львівська обл.	Коаліція громадських організацій Дрогобицько-Стрийського регіону «Центр відновного правосуддя»	Марічка Николайшин	(03244) 5 03 55 (050) 661 16 50 mpdr@mail.ru mkddr@mail.ru drb_teen@ukr.net
Жмеринка, Вінницька обл.	ГО «Ініціатива»	Святослав Ніколайчук	(096) 315 02 67 zhmediator@gmail.com
Івано-Франківськ	Регіональна громадська організація «Інститут права і демократичного розвитку Прикарпаття»	Юрій Микитин	(0342) 59 60 09 (0342) 50 56 75 (063) 414 60 99 Yuriy555@gmail.com mykytyn@mail.ru
с/мт Красногвардійське, АР Крим	Агентство регіонального розвитку «Гармонія»	Галина Садичко	(06556) 2 08 94 (050) 932 68 76 (097) 350 63 14 g.sadychko@mail.ru
Луганськ	«Луганська обласна група медіації»	Галина Тищенко	(050) 232 21 73 Galina_t@ua.fm
Пирятин, Полтавська обл.	Пирятинська районна громадська організація «Жіночі ініціативи»	Ірина Таран	(050) 015 77 47 irishataran@ukr.net mediator_pyriatyn@i.ua
Харків	Харківський громадський центр «Молодь за демократію»	Галина Овчарова	(050) 401 88 21 y_f_d@ukr.net

Звертаємо увагу, що цей буклет носить рекомендаційний характер, і вирішення окремих ситуацій потребує консультації зі спеціалістом.

У цьому буклеті використано законодавство станом на 01.07.2014 р.

Законодавство час від часу змінюється, тому наведена інформація не є офіційним роз'ясненням чинного законодавства.

Додаткову інформацію з тематики буклету, його електронний варіант та консультації з різних правових питань Ви можете знайти на сайті «Правовий простір» www.legalspace.org

Цей буклет видано у рамках ініціативи “Посилення правових можливостей бідних верств населення”, за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” та Програми розвитку ООН.

Контакти:

телефон/факс: 044 482 03 63, www.irf.kiev.ua, e-mail: rol@irf.kiev.ua.